

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/61/2014
Identifikačné číslo spisu:	5412203266
Dátum vydania rozhodnutia:	17.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Janka Cisárová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5412203266.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Lawyer Partners, a.s. so sídlom v Bratislave, Prievozská 37, IČO: 35944471, zastúpenému advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO : 36864421, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 7 C 80/2012, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. októbra 2013 sp.zn. 10 Co 183/2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 30. októbra 2013 sp.zn. 10 Co 183/2013 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Dolný Kubín uznesením z 15. januára 2013 č.k. 7 C 80/2012-190 v znení opravného uznesenia z 12. februára 2013 č.k. 7 C 80/2012-209 návrh žalovanej na uloženie povinnosti žalobcovi zložiť preddavok na trovy konania zamietol. V odôvodnení uviedol, že v prejednávanej veci nemožno podľa jeho názoru naplniť účel inštitútu preddavku na trovy konania, t.j. zastavenie konania ako následku nezloženia preddavku na trovy konania účastníkmi, pretože žalovanej vzhľadom na jej postavenie ako orgánu, ktorého majetkové pomery nemôžu byť usporiadané podľa zákona o konkurznom konaní, nemôže byť ani uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy konania.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Žiline uznesením z 30. októbra 2013 sp.zn. 10 Co 183/2013 odvolanie žalovanej odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti podľa § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Bol toho názoru, že ustanovenie § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. nepripúšťa odvolanie proti uzneseniu, ktorým súd prvého stupňa rozhoduje o návrhu žalovaného o uložení povinnosti žalobcovi zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a O.s.p. a je právne irelevantné, či súd prvého stupňa návrhu žalovaného vyhovie alebo ho zamietne.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalovaná. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodila z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., pretože postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že rozhodnutie súdu je prekvapivé. V dôvodoch dovolania žalovaná poukázala na to, že podľa § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa rozhodlo o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a. Logickým a gramatickým výkladom znenia tohto ustanovenia („...,ktorým sa rozhodlo o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa §141a“) možno dospieť k jedinému záveru, že odvolanie nie je prípustné len proti takému uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým „uložil“ povinnosť zložiť preddavok. Preto proti uzneseniu s opačným záverom, t.j. neuložení takejto povinnosti nie je odvolanie vylúčené a možno ho teda podrobiť prieskumu v odvolacom konaní. V danej veci interpretácia § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. odvolacím súdom podľa jeho názoru je v príkrom rozpore so spomínaným výkladom predmetného ustanovenia a ako taká nemôže poskytovať zákonný podklad pre rozhodnutie vydané podľa § 218 ods.1 písm. c/ O.s.p. Podľa žalovanej napadnuté rozhodnutie tiež nie je dostatočne odôvodnené, absentuje v ňom náležité zdôvodnenie zaujatého právneho názoru, čím sa zásadne odklonil od dikcie príslušného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a zároveň absolútne nereflektoval na rozhodovaciu činnosť súdov v totožných veciach. Žalovaná v závere poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 2013, sp.zn. 7 Cdo 107/2012, ktorého závery sú z dôvodu podobnosti skutkového stavu v plnej miere aplikovateľné na prejednávany prípad.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne a navrhol dovolanie „zamietnuť“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. V danej veci prípustnosť dovolania podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. neprichádza do úvahy, lebo napadnuté nie je uznesenie uvedené v týchto ustanoveniach.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p.. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval

senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 O.s.p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. žalovaná nenamietala a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť podaného dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Žalovaná v dovolaní namietala, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť pred súdom konať. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je nesprávny procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O prípad odňatia možnosti odvolateľa pred súdom konať ide tiež vtedy, keď odvolací súd odmietne jeho odvolanie, i keď neboli dané procesné predpoklady pre tento postup (viď primerane R 23/1994).

So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania žalovanej odvolacím súdom vykazuje znaky procesného postupu odnímajúceho možnosť pred súdom konať.

Podľa § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa rozhodlo o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a.

V súdnej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bola otázka prípustnosti odvolania proti uzneseniu súdu o zamietnutí návrhu na uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a O.s.p. už riešená (napr. v rozhodnutiach sp.zn. 7 Cdo 107/2012, 3 Cdo 262/2013, 3 Cdo 100/2014, 4 Cdo 313/2013, 6 Cdo 199/2013 a 6 Cdo 377/2013). Dovolací súd sa v prejednávanej veci stotožnil s väčšinovým právnym názorom senátov zaujatým v rozhodnutiach, v ktorých najvyšší súd uviedol, že odvolanie nie je podľa § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. prípustné len proti takému uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým bola uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy konania a nemožno neprípustnosť odvolania vzťahovať na všetky uznesenia súdu, ktorými bolo rozhodnuté o návrhu na uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania, teda bez ohľadu na to, ako o tomto návrhu bolo rozhodnuté.

Z ustanovenia § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. možno jazykovým výkladom použitého slovného spojenia „sa rozhodlo o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a“ dôjsť k záveru, že sa týka iba situácie, keď navrhovateľovi bola uložená povinnosť zaplatiť preddavok na trovy podľa § 141a O.s.p., teda keď súd vyhovel návrhu odporcu na uloženie takejto povinnosti (pozitívne rozhodnutie). V prípade, ak by úmyslom zákonodarcu bolo, aby sa ustanovenie § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. vzťahovalo aj na negatívne rozhodnutie (zamietnutie návrhu podľa § 141 a O.s.p.), zodpovedala by takémuto úmyslu formulácia „bolo rozhodnuté o návrhu na uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a“ (porovnaj napr. znenie § 202 ods. 3 písm. i/ O.s.p.). Okrem toho pripustenie odvolania aj proti pozitívnemu rozhodnutiu by bolo neefektívne, pretože postih navrhovateľa za nesplnenie tejto povinnosti v podobe zastavenia konania je podmienený tým, že preddavok zloží aj odporca, ktorý má povinnosť ho zložiť, pričom navrhovateľovi sa zachováva možnosť namietat' prípadné nesprávne uloženie tejto povinnosti v odvolaní proti uzneseniu o zastavení konania. Dovolací súd sa preto v tejto otázke nestotožnil s iným názorom vysloveným v rozhodnutí najvyššieho súdu z 28. apríla 2014 sp.zn. 4 Cdo 313/2013, odvolávajúceho sa pri interpretácii § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. na použitie analógie.

Keďže v danej veci bol návrh žalovanej na uloženie povinnosti zložiť preddavok uznesením súdu prvého stupňa zamietnutý, nesprávne odvolací súd vychádzal z neprípustnosti odvolania proti takémuto uzneseniu. Postup odvolacieho súdu nezodpovedal zákonu a viedol k odňatiu možnosti žalovanej konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.